

Štev. 4.

V Ljubljani, 1. malega travna 1918.

Leto XIX.

Ribiška sirota.

1.

Plavaj mi, plavaj, barčica,
čez morjé zeleno!
Kdo naj tolaži mi srčeece
bolno, zapuščeno?

Morje šumlja tako žalostno ...
Misel je nate brezdanja —
ali resnica je ali je laž,
ali le težka je sanja?

Ah, ti ne čuješ vzdihov gorja,
ne vidiš solz mojih žgočih —
ves je osamljen tvoj grob hladan
sredi valov šumljajočih ...

Plavaj mi, plavaj, barčica,
čez morjé zeleno!
Kdo naj tolaži mi srčeece
bolno, zapuščeno!

2.

Ni več v pristanu barčice,
ki je čakala nate;
pusto je vse, in čez morjé
belih galebov se jate
v dalje kričaje podé ...

In bila je temna noč,
ko si zapustil varni breg,
ko si odšel preko šumnih valov
v noč na ribji lov ...
O, pridi, oče, domov!

In tu v rodni kočici
tebi svetilka brlela je —
mati pri ognju sedela je
in o piratih,
ladjah bogatih
čudne mi zgodbe pravila.

Pa je vstal na morju vihar —
v srcu mojem je vzplal nemir —
vrnil se nisi nikdar več domov,
ostal si sredi hladnih valov ...

Josip Kralj.

KO JAZ V GOMILI ČRNI BOM POČIVAL,
IN ZELEN MAH PORASTE NAD MENOJ,
VESELIN ČASOV SREČO BO UŽIVAL,
IMEL BO JASNE DNEVE NAROD MOJ!

Simon Jenko.

JANKO LEBAN:

Obisk starega očeta.

Vdova Polona je imela šestletnega sinka, ki je bil njeno edino veselje. Po smrti njenega moža ji je bilo prebiti marsikaj žalostnega. Hude skrbi so jo morale, zakaj vdova Polona je bila uboga in potiti se je morala za vsakdanji kruhek. Toda ko ji je sedel njen sinček Stanko v naročju in ko jo je tako ljubko gledal s svojimi jasnimi in živimi očmi, tedaj je Polone minila vsa žalost. Zadovoljna se je šalila s svojim edinčkom.

Ker je bil Stanko dopolnil svoje šesto leto, ga je bilo treba vpisati v šolo. Nekega jesenskega dne se je deček namenil v šolo. Popil je svojo kavo za zajtrk, in mati je skrbela, da ga kar najlepše opravi. Obesi mu na rame torbico. Vanjo je vtaknila Abecednik, tablico in pisalo. Potem mu posadi čepico na glavo in ga poljubi, govoreč: »Zdaj se pa, Stanko, požuri, da ne bo prekasno!«

Stanko se ozre še enkrat po sobi, kakor bi se nerad ločil iz nje. Še enkrat milo pogleda svojega lesenega konja in zdajci je bil zunaj. Mati ga je spremila do šole. Spotoma pa mu reče: »Če boš v šoli prav priden, potem te obišče stari oče!« —

Stari oče! Za Stanka sladka beseda! Saj je deček dobil že mnogi lep dar od starega očeta. In zdaj naj bi prišel še sam! Gotovo ne pride praznih rok. O, ko bi le kmalu prišel!

V šoli je bil Stanko priden, takio da je bil gospod učitelj prav zadovoljen z njim. Če je Stanko kdaj posebno lepo pisal na tablico, ga je gospod učitelj pohvalil. In tedaj je doma z žarečim pogledom pokazal materi pisanje in ob taki priliki je navadno vprašal: »Kdaj pride dobri stari oče?« —

»Je vem,« je odgovorila mati. »Toda pričakujeva ga lahko vsak dan. Le priden bodi, Stanko, da lahko staremu očetu pokažeš kaj lepega in mu kaj koristnega poveš na pamet, ko pride!« —

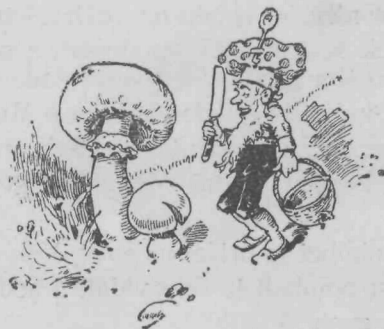
Minili so meseci. Mati je še vedno svojega Stanka k učenju spodbujala s tem, da stari oče pride. Toda Stanku je bilo tega čakanja le preveč. Nekega dne — še proti večeru — se vrne od igre domov. Sede za mizo ter nevoljno vzdihne: »Vidiš, ljuba mama, stari oče le ne pride!« To rekši, skloni glavo na mizo, kakor da bi bil slabe volje in truden. Za nekaj minut ga pogladi po glavi prijazna roka. Presenečen pogleda kvišku in glej: pred njim stoji — stari oče! Prišel je medtem, ko se je Stanko igral na vrtu. Stari mož se je bil skrtil, a zdaj je tiho stopil iz skrivališča, da bi iznenadil nevoljnega vnuka.

Kakišno veselje! Stanko je božkal in božkal starega moža. Pravil mu je, kaj je vse videl v šoli, kaj tam slišal in česa se je naučil. Potem je iz šolske torbice vzel zvezek ter ga pokazal staremu očetu, češ: »Tako znam pisati!« Starček se je čudil in hvalil lepo pisavo Stankovo. Seveda je dečka tudi bogato obdaroval s smokvami in rožiči, kar otroci radi jedo. Potem so vsi trije — stari oče, mati in Stanko — sedli za mizo k večerji. Stanko se je prekrižal in pobožno molil pred jedjo in po jedi. Po večerji vzame stari oče knjigo v roko in izpregovori: »Slišal sem, ljubi Stanko, da znaš na pamet mnogo lepih rekov in pesmic, ki so v teh bukvicah. Daj, povej, kar znaš!«

In Stanko je začel takoj praviti. Šlo mu je tako gladko, kakor bi molil očenaš. Kako se je mati zadovoljno smehljala! Stari oče pa je uvidel, da je bil Stanko res priden učenec, ki je pričakovati od njega še mnogo lepega.

In ni se motil stari mož! Ob vsakem obisku se je prepričal, kako lepo je napredoval njegov vnuk. Ko je po dolgih letih starček umrl v visoki starosti, je bil njegov vnuk Stanko že profesor, to je učitelj na latinskih šolah. Svojo nekdanj ubožno mater Polono je vzel k sebi v mesto, da mu je gospodinjala. Dobro, prav dobro se je godilo obema. In če so ga prijatelji povpraševali, kaj ga je v rani mladosti nagibalo do stanovitnega učenja, potem je profesor Stanko kratko odgovarjal: »Obisk starega očeta!« —

Ljubi mladi čitatelji! Imaš li tudi ti starega očeta? Če ga imaš, zahvali Boga in glej, da mu boš delal prav tako veselje, kakor ga je delal Stanko svojemu!

Rožančev Miljanček.

li že veste, dragi otroci, da nas je Miljanček za vedno zapustil? — Tako iznenada je odšel, da se niti posloviti nismo utegnili. V sredo pred Vsemi svetli je bil še v šoli, v ponedeljek nato ga je že krila črna zemljica. Davica ga je vzela.

Škoda, da ga niste vsi poznali. Miljanček je bil vrl dečko. Daleč okrog mu ni bilo para: velik, močan, rdeč in bel je bil, da ga je bilo veselje gledati. Lase je imel goste in kodraste, rumene kakor zlato. Iz njegovih sinjih oči sta odsevali veselje in mladost.

Nad vse rad se je igral vojake. Imel je mnogo, mnogo lepih igrač, kakor puško, sabljo, trombo, čako, velikega konja, topove, velik papirnat grad in celo armado svinčenih vojakov. Ker je znal vse lepo hraniti in varovati, sta mu veliko donašala sv. Miklavž in Jezušček. Pa tudi starši in striček so mu radi kaj kupili.

Da ste ga videli, kako je korakal knog svojih vojakov! In kako pogumno jim je poveljeval! Vedno je pravil, da postane častnik. Po cesti je hodil korakoma, kot hodijo pravi vojaki, in kadar je nosil čako, jim je tudi salutiral.

In pridem učenec je bil Miljanček. Obiskoval je prvi razred vadnice v Ljubljani. Čeprav se je rad igral, mu je bilo učenje vendar prva skrb. Prišedši iz šole domov, je takoj spisal nalogo, nato je pa vzel knjigo v roke. Ljubil je svojega gosp. učitelja in svoje součence! In vsi so mu vračali ravnotako toplo njegovo naklonjenost.

Tudi je znal Miljanček prav lepo peti. Komaj se je zbudil, je zapel iz vsega grla lepo pesemco o ptičici, enako o šknjančku, ki žvrgoleč naznanja dan. Pomagala mu je v njegovo veliko veselje kodrolasa sestra Majdica. To je bilo šele veselja, ko je sedel oče h klavirju! Prepevanja in rajanja ni bilo ne konca ne kraja. Časih je vzel Miljanček tudi očetove gosli v roke in izkušal spremljati svoje pesemce. — Lahko si mislite, kako je doma vse пусто in prazno, odkar ga ni.

Svoje šolske stvari je imel v najlepšem redu. Nikdar mu ni bilo treba iskati svinčnika, knjige ali zvezka. Vse je imel lepo zloženo v nahrbtniku. V njegovih zvezkih ni niti enega madeža, posamezne črke stojijo tako zaporedoma v vrsti, kakor njegovi vojaki na vežbališču. V šoli so prišli šele do črke »a«, a Miljanček se je že znal podpisati s polnim imenom. Črka »m« je bila zadnja, ki jo je napisal v svojem mladem življenju. Napisana je tako lepo in pravilno, kakor bi hotela govoriti o Miljančkovih marljivosti. In koliko grenkih solz je že izplakala njegova žalostna mamica, gledajoča oni zadnji »M«, ki je z njim pridni Miljanček svoje učenje za vedno zaključil.

V cvetoči Tržaški okolici je prišel na svet. Kako jako smo bili veseli njegovega prihoda! Šest pomladi je šele videl, a sedma — oj, žalost, mu siplje cvetja na prerani grob...

Njegovi prijatelji pa še vedno ne verjamejo, da je res umrl; neverjetno — kakor bi slušali bajno pripoved — strnijo za njim. Zjutraj in zvečer se pogovarjajo tako lepo o njem. A njega ni! —

FR. ROJEC:

Spoštuj starost!

Mladinska enodejanjka.

OSEBE:

Ded; Janez, njegov sin; Meta, njegova snega. Janko, Peter, Minka, Tonček, njuni otroci. Mica, dedova sestra. Stražnik občinski, dva delavca kot mosača.

Kmetiška seba pozimi. V ozadju vrata in zraven njih eno okno ali dve, kjer se vidi vun na s snegom pokrito pokrajino. Na desni bolj spredaj vrata v čumnato in starinska stenska ura, v kotu zadaj miza s klopni. Na levi v sprednjem kotu velika zelena peč z zapečkom in s klopjo na obeh straneh, a v zadnjem kotu postelja.

(Dalje.)

TRETJI PRIZOR.

Prejšnji, Meta.

Meta (pride iz čumnate.)

Ha, kdo bi mislil si!
Ta leni dedec stari
zdaj še otroke mi
pohujša in pokvari!
Čestiti sebe zna
in pa otroke sili,
da bi čestili ga,
a mater sovražili!
Otroci, vam velim:
vsi proč se obrnite,
pogovora pa z njim
nič več mi ne začnite!
Za šolo in za dom
vsak rabi naj glavico,
drugače vsula bom
prosá vam med pšenico!
In zbirali to zmes
spet narazen mi boste,
da potlej teden ves
ne bo vam ure proste!
Vam, starec, pa zdaj jaz
kosti prinesem v skledi,
da si z glodanjem čas
preganjate pri jedi!
Potem z jezikom več
ne drezajte v otroke;
zabava naj bo peč
za jezik vaš in roke!

D e d.

O, Meta, ti si čudna ženska!
Kot kača pika me peklenska
tvoj hudi jezik dan na dan,
da davno rad že pokopan
globoko v zemlji bi počival
in zaželeni mir užival!
A kdaj, povej mi, draga, kdaj
krivice sem ti storil kaj?

M e t a.

Saj pri najboljši volji
jaz še moža nikoli
ne božam, ne častim,
četudi ne želim
si bolj marljivega
in bolj štedljivega!

D e d.

Če star sem in nič več za rabo
in jem zastoni zdaj hrano slabo,
stotisočkrat sem plačal to!
Saj menda ti je še v spominu,
da moje nekdaj je bilo
posestvo, ki sem dal ga sinu,
ko tebe je za ženo vzel.
Če bil prodal, kar sem imel,
na kupček ta bi lahko sedel,
kar želel bi si, pil in jedel,
in rad bi mi postregel vsak;
zdaj pa živim kot kak prosjak!

M e t a.

Kaj boste se bahali
in mene v nič devali,
saj nisem več otrok
in prišla praznih rok
od doma nisem k hiši!
V denarju in v bališi
šesttisoč je z menoj
dal možu oče moj!
Zato ne bom trpela,
da v hiši tej imela
pokveka vsaka že
pravico bi čez me!

D e d.

Vem, bila si bogata,
zaio si zdaj košata.
Ker pa tu vse spusti,
kaj lahko se zgodi,
da tudi starost tvojo
s kostmi gostili bojo,
če z doma prej te že
otroci ne spodé!

M e t a.

Zdaj pa mi je zadosti
te pridgarske modrosti!

P e t e r.

O, mati, naj bo konec
te pravidarije naše!
V roké mi dajte lonec,
če v njem še kaj je kaše!

M i n k a.

Jaz tudi rada bi sedaj
za lačni svoj želodec kaj!

T o n č e k.

Kaj pa ostalo bo zamé,
če vsak pred mano vzel bo že?

M e t a.

A kje naš Janko se mudi,
da ga še zdaj med vami ni?

P e t e r.

Šel se je sankat v breg nad Klancem
s Francetom, s Tonetom Poljancem!

M e t a.

O, ta porednež trimoglavi,
po svoji volji vse napravi!
Ko enkrat bom dovolj imela,
pa v roko palico bom vzela...

(Dalje.)

JOSIP VANDOT:

Kekec na hudi poti. —

Planinska pripovedka.

(Dalje.)

4.

Ma la Tinka je bila vsa zasopla. Zaradi prebitega napora so se ji tresle drobne nožice, da ni mogla več niti prestopiti. Sedla je v visoko travo in se je na vso moč oddihovala. Jerica je počela kraj nje in ji je brisala znojni obrazek. Govorila ji je lepe besede, da bi jo nekoliko osrčila. — »Poglej, Tinka, tisto-le kočo poglej!« je govorila Jerica. »Ljudje stanujejo v njej. Dim se dviga iz nje. O, gotovo kuhajo tam dobro večerjo. Dado nam jesti in nam pokažejo pravo pot ... Veš, Tinka, samo žalostna ne smeš biti. Saj bo še vse dobro. Samo malo potrpi, Tinka ...«

Tinka je stokala in je zaman poizkušala, da bi vstala. O, ni šlo, resnično ni šlo, ker so ji bile nožice vse odirevene. Zato pa je mala Tinka zastokala in je odgovorila vsa žalostna: »Ne morem, Jerica, ne morem ... O, noge so mi umrle, pa jih ne morem niti premakniti. Pomagaj mi, Jerica, pomagaj mi!«

Tisti čas se je prikazal na pragu samotne koče Kekec. Mahal je z rokami in je klical na ves glas: »Hoj, hoj! Pridita sem, pridita sem!« — Pa Kekec ni čakal odgovora. Zavrtel se je na peti, pa je izginil zopet v kočo. Jerica je pomišljala nekaj trenutkov. Potem pa se je sklonila in je prišla z rokami stokajočo Tinko. Dvignila jo je in jo je nesla na rokah preko senožeti.

»Ovbe, ovbe!« je tarnala mala Tinka in se je oklepala Jeričinega vratu. A Jerica se ni menila za njeno tarnanje. Hitela je na vso moč med visoko travo in se ni ustavila prej, dokler ni dospela do koče. Vrata so

bila odprta na stežaj. Prvo, kar je videla Jerica, je bil Kekec. Sedel je za črno, dolgo mizo. Vilice je držal v roki in je hlastno jedel z lesenega krožnika. Bilo ni nikogar v koči. Bila je prazna in pusta. Samo tam na visokem, kroginkrog ograjenem ognjišču je tlela ženjavica.

Jerica je stopila k mizi. Posadila je Tinko na klop in je naglo izmaknila Kekecu vilice iz rok. — »Ali te ni sram?« je rekla vsa ogorčena. »Kar polastiš se polnega krožnika, pa niti vprašal nisi, ako smeš. Sram te bodi, Kekec, ker ne moreš pustiti pri miru tujih reči!«

Kekec je položil vilice na mizo. Namrtnil se je, pa je odgovoril: »Hm, kaj morem za to? Lačen sem bil, pa sem kar pričel jesti prekajeno meso, ko sem ga zagledal na krožniku. Kaj morem za to? Ali naj mari umirem lakote? — No, saj sem mislil prositi, pa ni bilo nikogar, da bi ga prosil. Na ves glas sem zavpil, ko sem stopil v kočo: Prosim malo kruha! — Jerica, ne jezi se! Resnično sem zavpil na ves glas, pa mi ni nihče odgovoril...«

Jerica se je ozirala po koči. Bila je vsa iz lesa, in napol prepereli strop je bil sajast, sajaste so bile tudi lesene stene. Samotna je bila vsa prostorna izba in brez sledi človeškega življenja. In Jerica se je čudila, ko je videla ženjavico na ognjišču. Nekdo mora stanovati v tej koči. Še ne pred dolgo časa je moral kuhati in jesti, zakaj tam za ognjiščem so stale lončene posode še nepomite. Jerica se je čudila vedno bolj. Toda dolgo časa ni mogla ugibati, zakaj tam na klopi je pričela mala Tinka zopet na ves glas tarnati.

»Kaj ti je?« je vprašala Jerica in se je sklonila k njej. A Tinka je stiskala roko k ustom in niti oči ni odprla. »Ovbe, ovbe!« je stokala mala Tinka. »Mojc moge, oji, Jerica! Ves hrbet me boli... Oji, Jerica, pomagaj mi, pa me nesí v posteljo! Tako boli, tako boli!«

Jerica jo je dvignila s klopi. Držala jo je na rokah in se je ozirala kroginkrog, če bi zagledala nemara kaj postelji podobnega. Toda ozirala se je zaman. Zato je šla vun pred kočjo, da bi položila Tinko v mehko travo. — »Pojdi z nama, Kekec!« je rekla bratcu, ker se je bala, da prične Kekec v svoji radovednosti zopet iztikati po koči. Kekec je zamrmral nekaj nerazločnega in je stopil za sestro iz kočje. Šel je naglo na drugo stran kočje in je pritekel kmalu nazaj. — »Hej, Jerica!« je rekel. »Na oni strani je šupa. Polna je suhega sena. Tja položi Tinko! Pa bo spala in počivala tam kakor doma na postelji.«

Jerica je šla res za njim. Zagledala je prostorno šupo in seno, ki je bilo razmetano po šupi, pa se je razveselila. Lepo je položila Tinko na seno in jo je pokrila s svojim predpasnikom. Tinka je globoko vzdahnila. Še enkrat je pogledala bratca in sestrico — potem pa je kar zaspala.

»Ti Kekec!« je rekla Jerica tiho, »ti moraš ostati tu pri Tinki. Jaz pa grem nazaj v kočjo. Nemara pride človek, pa nam pove, kod naj gremo nazaj v vas. Povedem vaju domov, a potem šele se napotim k teti Nežari za gore. Ali si slišal, Kekec?«

Kekec je sedel na seno in se je naslonil s hrbtom ob leseno steno. »Sem,« je odvrnil zaspalo, zakaj tudi njega se je loteval zaspanec. Zaradi dolge hoje in velikega napora je bil utrujen in da ga ni bilo sram Jerice, bi se kar zleknil po mehkem senu in bi zaprl oči. »Slišal sem, Jerica,« je ponovil še enkrat in je zazdehal na glas. »Kar pojdi! Bom že jaz gledal in pazil na Tinko«.

Jerica je odšla nazaj v koočo. Za trenutek je postala na pragu in se je ozrla na snežno skalovje, ki se je dvigalo onkraj senožeti navpično proti nebu. Jasnó in razločno so se videle bele stene med črnimi razpokami, ki so segale od roglatih vrhov pa do podnožja, pokritega z visokimi, zamazanimi sneženimi plazovi. Ogromni so bili ti snežni skladovi in so se kopičili drug na drugega, tako da so se dotikali s svojimi belimi glavami modrega neba. Bilo ni videti nikjer ozke stezice, ki bi držala preko tistih gladkih sten, pa tudi živega bitja ni bilo videti nikjer. Veter, ki je šumel še pred kratkim vseokrog, se je polegel. Le lahna, hladna sapica je vela sem od snežnikov, in tam na senožeti so črlikali murni. A vse drugo je bilo tiho.

Še enkrat se je ozrla Jerica na snežnike. In tedaj je zapazila na visoki steni tropo divjih koz, ki so bežale na vso moč preko skalovja. Zdelo se ji je, da se ne dotikajo skal, ampak leté kar po zraku. Oglasil se je ropot, ki je odmeval stoglasno med skalovjem, in razločno je videla kamenje, ki se je valilo po stenah in je padalo z velikimi truščem na zmrzli plaz. Hipoma je zagrmelo tam gori — in groh se je valil od stene do stene; bučal je vseokrog in je odmeval dolgo, dolgo nad zagorskim svetom. In Jerica je videla, kako je omahnila nad strnim prepadom divja koza. Še enkrat je poskočila — potem pa se je zvrnila v prepad.

»Lovec jo je ustrelil,« je dejala Jerica sama sebi. »Nemara stanuje v tej kooči. Pa pride in nas vzame s sabo...«

Stopila je v koočo in se je pričela zopet ozirati okrog po izbi. Videla je umazano posodo in si je kar zavihala rokave. Vzela je škaf, ki je bil poln vode, in je pričela pomivati posodo. O, bila je navajena tega že z doma, pa si je mislila, da ji bo hvaležen tisti, ki prebiva v kooči. Nasmejala se ji bo in ji pokaže rade volje pot v dolino. Saj je vedela, da se jezi zdaj mačeha doma manjo, ker misli, da je ona iz hudobnosti zavedla Kekca in Tinko. V skrbeh je zdaj in vsa obupana, ker se otroka ne vrne. Resnično — pa bo mislila, da ju je spravila Jerica iz same hudobnosti s sabo. A Jerica ni kriva ničesar. Samo tisto nesrečno razpoticje je krivo vsega... Zato pa mora gledati, da privede otroka hitro, hitro domov. Da bi le kmalu prišel človek nazaj v koočo, da bi ji povedal za pravo pot!

In Jerica je pomivala in je bila vsa vznemirjena ob delu. Že trikrat je stopila k mali odprtini in je pogledala na snežnike. Pa se je prestrašila, da ji je pomivalka zdrknila iz rok. Videla je, da snežniki niso več beli. Za trenutek so postali popolnoma temni. A potem so se pokrili z neko čudno, vijoličasto barvo, ki je prihajala vedno svetlejša, dokler se ni izpremenila

v čisto, rdečkasto. Zagorele so vse skale kakor v živem, ognjenem plamenu in so svetile vseokrog ...

Jerica je strmela vsa prestrašena na lesketajoče snežnike. Saj je vedela, da zahaja solnce, ki ga ni mogla videti nikjer. Čez nekaj trenutkov se že razgane moč nad zagorskim svetom, a noči se je Jerica bala. Kaj, če ne pride človek in ji ne pokaže pota v dolino? Kaj naj počne z bratcem in sestrnico na samotni gorski senožeti? — O, da bi bila s Kekcem sama, bi se ne bala ničesar. A kaj naj stori z malo, onemoglo Tinko, ki ne more niti nog več premakniti? — Pa kaj poreče mačeha, če ne prideta otroka pred nočjo domov? O, to bo jokala in jo bo skrbelo!

Jerica je zajokala v svojih skrbih in obupu. Solze so se ji ulile po licih, in z rokami si je zakrila obraz, da bi ne videla noči, ki je že prihajala iz črnih gozdov ... A hipoma so jo prebudili neznani glasovi. Slišala je škripajoče stopinje in je pogledala k vratom. Zagledala je pet moških, ki so prihajali preko senožeti. Na hrbtih so jim viseli puške in težki nahrbtniki.

Deklica jih je zagledala in se je razveselila. Globoko se je oddahnila in je pričela naglo brisati zadnjo posodo. Stemnilo se je v koči, da se ni skoro več razločevalo posameznih predmetov. Jerica je sedla na klopi in je čakala ljudi. Glasno ji je utripalo srce, a v duši ji ni bilo strahu. Vedno bliže so prihajali koraki, in kar hipoma so stopili ljudje v kočico. Vrgli so nahrbtnike na tla in so prislonili puške k steni. Postal je že takó temno, da jim Jerica ni mogla videti obrazov. Stisnila se je k steni in je čakala, da jo tuji zagledajo.

Nekdo je vrgel na tlečo zenjavico suhega dračja. Hipoma se je pokazal na ognjišču velik plamen. Šinil je proti stropu in je razsvetlil črno kočico. In tedaj je videla Jerica razločno obraze tujcev in se je stresla samega strahu. Tujci so nosili dolge brade in brke; obleka jim je bila razcefrana in oguljena. A to ni prestrašilo Jerice. Prestrašili so jo samo divji obrazi, ki so bili nagosto pomazani s črnim ogljem. Ti obrazi so bili takó grozni, da je Jerica obšel mraz. Z rokami si je zakrila obraz in je zavpila na glas.

Možje so se zganili in so jo zagledali. Začuden so stopili bliže, pa so jo vprašali: »Kdo si? Kaj iščeš tukaj?«

Jerica je zdrknila na kolena in je divignila roke. »O, ne storite mi nič žalega!« je prosila. »Sirota sem — k teti Nežari sem hotela za gore ... Pa sem izgrešila v gozdu pot. Prišla sem do kočice, pa sem čakala na vas, da mi pokažete pravo pot ... O, ne storite mi nič žalega, dobri ljudje!«

Možje so se spogledali. A največji in najmočnejši je zatmahnil z roko. »Ne boj se, Jerica!« ji je rekel prijazno. »Kar lepo vstani in nam povej vse po pravici. Poznam te, Jerica, ker sem te že večkrat videl na vasi. Samo to nam moraš obljubiti, da ne poveš nikomur, da si nas videla v tej koči. Pa te povedemo jutri zjutraj na pravo pot. Ali nam obljubiš, da ne izdaš nikomur našega bivališča?«

»Obljubljam vam, vse vam obljubim«, je odgovorila Jerica in je vstala. »O, kaj je meni mari, kje vi stanujete! Saj vas niti ne poznam. Molčala bom in ne povem nikomur!«

»Dobro!« je rekel črni mož in jo je pogladil po laseh. »Jerica, vem, da si sirota. Kajne, da te je pognala mačeha od hiše? Zato pa si sirota... Pokažem ti jutri pravo pot. Samo dane besede se moraš držati, zakaj drugače ti ne bo dobro na svetu. Ali si slišala? — Sama si prišla v kočo, in samo ti znaš za njo. Ali mi res, da si prišla sama?«

Jerica je že odprla usta, da bi povedala o Kekcu in mali Tinki. Toda še o pravem času se je domislila, da bi nemara to ne bilo dobro za Kekca in Tinko. Znabiti bi se razhudili možje, pa bi pograbili Kekca in Tinko. Bog zna, kaj bi storili z njima? Nemara bi ju še celo umorili, ker bi bili prepričani, da ju izdata. Saj Kekec ni znal nikdar molčati in je gobezdal vedno in vedno. — Vse to je prišlo Jerici na misel. Zato pa je samo pokimala z glavo in je odgovorila: »Sama grem čez gore... Zapodila me je mačeha, in zdaj grem služiti k teti Nežari...«

»Prav, prav!« je dejal črni mož in je sedel na klop k tovarišem. Pričeli so govoriti potihoma, da deklica ni slišala niti ene besede. Jerica jih je gledala od strani, pa se ni več bala. Samo za Kekca in Tinko se je bala, ker je mislila, da pojdejo črni možje iztikat v šupo. A bala se je brez vzroka. Možje so zaprli vrata in so porinili v veliko luknjo ob vratih močan zapah. Nato so spet sedli k veliki mizi. Iz nahrbtnikov so vzeli velike hlebe kruha, in izza ognjišča je potegnil oni mož, ki je bil govoril z Jerico, debelo gnjat. Krožnike je razpostavil po mizi in se je čudil. »Glejte si no,« je govoril. »Kako lepo so pomiti krožniki in vilice! Pa kdo neki jih je pomil? Nemara si jih pomila ti, Jerica? Hm, hm...«

Mož je pokimal z glavo in se je prijazno ozrl po Jerici. Deklica je zardela in je povесila glavo. — »No, no — le ne budi sramežljiva!« je nadaljeval mož in je postavil poln krožnik pred Jerico. Urezal ji je velik kos rženega kruha in ji je stisnil v roko vilice. »Le jej! Saj si zaslužila, ker si tako lepo pomila posodo. Pa vem, da si lačna. Nič se ne boji! Izgledamo res kakor divji možje. Pa ne storimo nikomur nič žalega, še najmanj pa tebi, Jerica, ki si pridna in siročna.«

Jerica je pričela jesti, ker je bila resnično lačna. Tuintam se je ozrla po možeh, ki so jedli hlastno in molčé. Videla je ob steni prislomjene puške in debele nahrbtnike, in v glavo ji je šinila hipoma misel: to so divji lovci. Glej, počrnili so si obraze, da bi jih nihče ne spoznal in ogradil. Stanujejo v tej samotni koči, ki zanjo ne ve nihče. Čez noč spijo tu; a v ranem jutru se splazijo v visoko skalovje in prežé ves dan na divje koze. O, resnično — to so divji lovci. Ljudje so, ki se skrivajo pred gozdarjem in njegovimi lovci in hodijo skrivaj na lov. O kolikokrat je že slišala praviti na vasi o divjih lovcih! Govorili so to in ono; a poznal jih ni nihče, ker so se počrnili obraze, ko so šli na gore. Bili so pretkani in so se znali potuhiniti pred gozdarjem, da jih ni nikdar zalotil.

(Dalje.)

~ Mlada pevka. ~

Komu ni še znano:
Vojka rada poje,
v srcu ima skrite
vse popevke svoje!

Slavček in škrjanček
vanje sta se skrila —
Vojka glasek dvigne:
že sta se zbudila!

Že sta se zbudila;
v grlo ji zletela
pesemca je glasna,
pesemca vesela . . .

Pesemca vesela —
radosti glasnica,
ta ostane Vojki
vedno naj družica!

Leon Poljak.

Anica — mrličica.

sobi tik moje sobe so bili vso noč ljudje in so molili. Vso noč sem čul ta zbor pritajenih glasov, ki so motili tihoto v hiši. Zdaj pazdaj mi je prešinil srce obupen krik, in slišal sem takoj potem iz mnogih ust mnogo tolažilnih besed.

Kriknila je mati umrle Anice. Dozdevalo se mi je, da jo vidim slabotno, upadlih lic in objokanih oči stopati, oprto ob svojo sosedo, za belo krsto po strmem bregu tja gor k cerkvinci beli, na pokopališče, s tajno željo v srcu, da ostane tudi ona ondi in leže k pokoju v mrzlo jamo k svoji ljubljeni Anici.

V toliki togi in bolesi je bila samo Anica mirna, tiha v svoji posteljnici in se smehljala tako sladko...

Njena duša ji je v zadnjih vzdihljajih prikipela na ustna kakor rožnata pomlad z vso svojo milino in sladkostjo. Na njenem obrazku se je igral nedolžen smeh, najlepši čar njenega življenja, v hipu, ko ji ga je oledenel smrtni hlad za vedno.

Žene so molile do jutra.

Ob zori so zaškripala vrata moje sobe. Hkrati je stopila iz sobe tudi uboga vdova Marijeta. Ko je čula matje korake po temnem hodniku, me je poklicala. Dohitela me je, mi zastavila pot in me prosila: »Poglejte! ... Poglejte jo še zadnjikrat!«

Potisnila me je na lahko k vratom: »Vstopite, vstopite! Bodite še malo pri njej! ... Nočem, da ostane sama, zakaj poiskati ji moram v hiši njen rožni venec. Ko smo ga to noč molile, ga ubožica ni imela med prsti!«.

In pustila me je samega. Ozrl sem se po sobi. Sosedo, ki so bile v hiši bolesi, so že bile vse odšle. Vzduh je bil težak. Dišalo je močno po vosku. Zdelo se mi je, da so krožile še vedno molitve odišlih žensk okolo bele posteljice.

V kotu sem ugledal Zorico, mlajšo Aničino sestro. Spala je poleg Anice na starem naslonjaču, zvita v klopčič. Sestrica ni mogla to pot iztegniti roke in je poklicati v svojo posteljo, zakaj rože so ji pokrivalo truplo do vratu in se zato ni mogla ganiti. A Zorica je spala dobro tudi tam. Mogoče je sanjala, da začemja plesti s svojo Anico dolgo kito najlepših cvetk tja do nebes.

Odprl sem okno. Nad hišami in vrtovi je visela lahna meglica in čakala, da jo dvignejo solnčni žarki tja proti modretnu nebu. Goreča obla je polagoma vzdihajala, in vse se je lesketalo v zlatem prahu. V bližnjih goščah so zažgoleli prvi ptiči. Priroda se je prebujala v novo življenje. Dan je vstajal — lep, veličasten.

Pogledal sem preko streh na polje. Čutil sem, da mi bilo več Aničine duše v zatohli sobi. Blodila je že po zraku, nestripna tudi ona, da jo poneso zlati prameni v višavo — na kraj sreče, v zlata nebesa.

V sladkem jutranjem miru je dahnila pomlad tudi v sobo. Pobožala je Anico po bledem licu in mehkih laseh, privela s seboj nebroj blagodišečih vonjav prvih cvetov, ji šepnila sladke besede, kakor da bi jo hotela oživetiti k novemu življenju, slajšemu, nemimljivemu, polnemu polkoca in radosti.

Mimo hiše so že hodili zgodnji ljudje na delo. Težki koraki so motili jutranjo tišino.

Zaklenkal je zvon iz lin. Mati je prihitela v sobo. Slišala je njegov težki glas in se je bala, da ne bi vznemiril njene Anice.

»Zaprite!...« je prosila in razprostrla nad njo obe roki, kakor da bi jo hotela obvarovati silnega hrupa.

»Zakaj pa?« sem jo izkušal prepričati kar najbolj mehko. »Mrlič! ljubijo zvonove...«

»Res?« je vprašala začudeno.

»Zvonovi poznajo pot v nebesa...«

»Oh! Moji Anici so odprta vsa pota v nebesa,« je verno nadaljevala. »A to klenkanje me muči! Ali se vam ne zdi to udarjanje, kakor da bi se bližali ljudje in da bi mi jo hoteli odnesti?...«

Medtem se mi je približala, me prišla zanoko in mi gledala vprašujoče v oči. Nato se je ozrla, kakor da bi nečesa iskala. Tedaj sem ji rekel z mehkim, skoro radostnim glasom, hoteč ji razvedriti dušo: »Poglejte!... Vaša Zorica!... Kako to mirno spi!«

»Oh, dušica moja!« je vzkliknila in hitela k njej, da jo zbudi.

Veličastno je pel zvon v lini in razlival svoj glas božajoče po truplu uboge Anice, kakor da bi jo hotel oviti v nevidne tenčice blagoglasja in sladkosti in jo poljubiti v slovo na pot v večnost.

— Komaj je dvignila Zorico v maročje, se je je ta takoj oklenila okolo vratu, jo poljubljala in povpraševala: »Mamica, zakaj pa ne vstane Anica?«

»Čujte«, je urno zaprosila, kakor da mi ne bi imela več časa reči, »vse je končano... prosila bi... želela bi, da ne vidi Zorica, ko jo odnesó. Bojim se, da se ne bi tega predolgo spominjala... Čutila bi... vpraševala bi me vedno... Ali hočete....?« Mati ni mogla več nadaljevati. Iz srca ji je prikipel jok.

Dvignil sem Zorico v svoje maročje, in kakor da me ni prej zapazila, mi je želela: »Dobro jutro!«

»Dobro jutro, srček! Zdaj pa pojdeva midva, ne? Ali si zadovoljna, da greš z mano?«

»Kam pa pojdeva?« je vprašal otnok in boječe zrl skozi okno.

»Čakat Anico.«

»Kam?«

»Tja k cerkvi.«

»Kdaj pa pride?«

»Ko pogleda sonce izza hriba.«

»In potem?«

»Poiščeva ji tam miren klotiček; veš, tam, kjer je tudi tebe za Vse svete prosila uboga deklica v bogaimi. Ali se še spominjaš? Da, veš, tam ji zrahljava zemljo in ji pripravi lep vrtec pod vrbo žalujko...«

»In rožic, lepo pisanih — kdo jih nasadi?«

»Pomlad!«

»In vode, da bodo rasle — kdo je da?«

»Oblački!«

»Oblački?... In kako pride Anica tja gor, ko pa vedno tako trdno spi, in večeraj je bila tako trudna in potna?«

»Pomagajo ji njene prijateljice... Marica, Pepca... Lokarjeva Tončka.«

»Da, da, vem... Ali jo pa tudi malo ponesejo v naročju?«

»Seveda!«

»Ali je lažja od mene?« je še začudeno povpraševala.

Nisem ji več odgovoril, nisem mogel...

»Ali je Anica lažja od mene?« je ponovila vprašanje, ubranivši se z ročico kodrov, ki so se ji usuli preko oči.

»Poljubi svojo sestrnico!... Poljubi jo na čelo!« sem ji rekel in jo nagnil k Anici, spuščajoč jo varno k drobni glavici.

»Zakaj se, pa smehlja?« je vprašala zadovoljna.

»Zato, ker si jo poljubila.«

»Ali se prej ni smehljala?«

»Prej me!«

»Jo bom pa še!«

»Pa na lahko!... Prav na lahko!«

Hotel sem jo poljubiti tudi jaz in sem se sklonil k njej. — Rajsko dete! Smrt jo je dohitela v trenutku neskončne milobe in je pustila na njenem blestem obrazu hip najslajšega sna, podobo njene mehke, nedolžne duše.

— Spavaj v sladkem nasmehu! Ljubezen ti bo družica tudi onkraj groba!

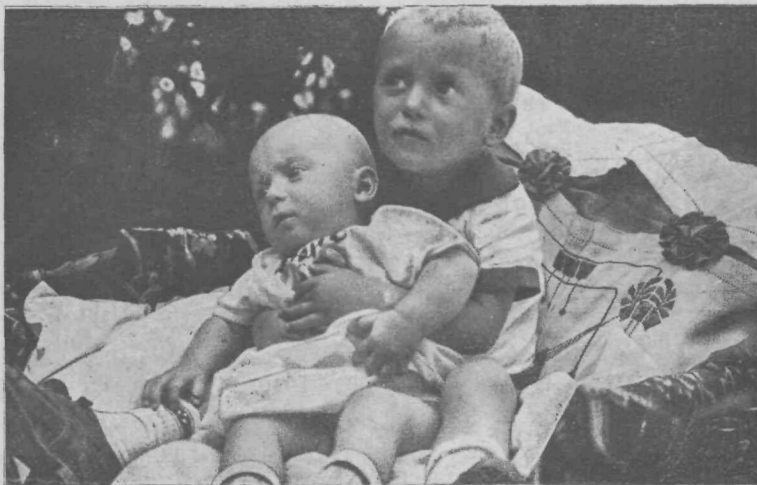
In poljubil sem jo.

Zorica se me je trdno držala okolo vratu, dočim je solnce pogledalo v sobo in jo napolnilo z zlatom. — Po stopnicah so se že klicale deklice napol glasno po imenih. Prihajale so belooblečene s šopki pomladanskih cvetic. Ljudje so se zbirali pred hišo.

Zopet je zaklenkal zvon v lini — otožno, milo, kakor da čuti tudi on našo bol...

— Junačka dva ... —

*Da, Borut in Zdenko — junačka dva,
oba mladà in zdrava oba,
z rokó se za roko vodita,
po svetu širokem hodita.*

*A kadar utrudi se mladi korak,
na dom želi si njiju vsak:
tam stolček mehak postavljen je,
v počitek njima pripravljen je.*

*Telo počiva, očesce strmi,
kam pojdeta spet prihodnje dni,
da, Borut in Zdenko — junačka dva,
oba mladà in zdrava oba!*

Simon Palček.

Pesem slovenske mladine.

Na mesta njih, ki so živeli,
za nas čutili in trpeli
in pa umrli so za nas,
zdaj kliče nas usodni čas!
Vsi zdaj hitimo, da bo delo,
od njih začeto, nam uspelo!

Rod z zvestim delom naš cvetan
pričara v dom svobode dan.
Po žilah polje vroča kri,
in v vedri glavi misli zdrave —
tako iz duše nam kipi
ukaz: Naprej, zastava Slave!

Leon Poljak.

Moja pomlad v gozdu.

Skozi gozd pomlad spet gre ...
Veje bujno zelené,
z vej ji žurgolijo ptice,
resja rdečega gredice
v čast njej breg ves okrasé,
tam pod drevjem listje rjavo
pa nad mahom, redko travo
z vetrom pleše in šumi ...
A njej dalje se mudi,
zunaj v vasi se ustavi,
tam otrokom raj napravi,
da ji vriskajo glasno

in se z venci opletó;
a mladenič in devica
zažarelega ji lica
pojeta vesel pozdrav
s travnikov in iz dobrav.
Mene pa za njo ne vleče
vun v življenje prekipeče;
tu na mahu obsedim
in v pretekle dni strmim.
Samotarstvo kraja tega
duši tožni se prilega,
tukaj lože bol trpim ...

Fr. Rojec.

Spomini.

Iz let mi presrečnih spomin še živi,
ko v šolo hodila nekdanje sem dni;
po poti sem stopala v šolo skrbno,
obraz bil je resen pa bistro oko.

Takrat so mi pevali ptički ljubó
in nisem še znala, kaj vse je hudo;
oh, čas ta prezlati prehitro beži,
ko človek brez truda živi in skrbi!

Čez dan sem prepevala pesmi sladké,
cvetice povijala v šopke lepé,
me angel je vodil, up dajal krepak,
zvečer pa zazibljal me v sen je sladak.

O, leta otroška, to kličem jaz vam:
Kam ste odbežala, kam prešla ste, kam?
Odgovor mi vedno glasi se tako:
Kar nekdan je bilo, nikdar več ne bo!...

Ivanka Kocijanova.

Siroti.

Oko se meni zasolzi,
ko gledam te, sirota ti;
blag si, telesno pa slaboten,
otožen tu stojiš, samotni . . .

Ah, ti očeta nimaš več,
sovražji ti ga vzel je meč,
smrt njega tudi mater milo
ti spravila je pod gomilo! . . .

Pri tujih bivaš zdaj ljudeh,
služeč jim s solzami v očeh,
za grizljaj kruha, stanovanje
z obrazom potnim delaš zanje.

Besedo tolažilno čuj:
Nikar, nikar mi ne žaluj;
glej, kratek je potek življenja,
minila ura bo trpljenja!

Ko te obišče blede smrt,
tedaj ti v raj bo pot odprt,
tam posuše se solze tvoje,
vesel objameš starše svoje! . . .

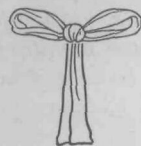
Janko Leban.

Karel Wider,

učitelj v Ljubljani,
spisatelj „Mojega
prvega berila“, umrl
kot praporščak v
Podgorici v Črnigori.

Slava njegovemu
spominu!

Rebus.

Priobčil *Silvester Alka.*

5 ER 100 ka + = čí.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

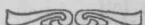

Rešitev besedne uganke v 3. številki.

r	a	c	a
a	m	e	n
c	e	n	a
A	n	t	e

Prav so jo rešili: Melita Pirčeva, učenka III. razreda, Vasja Pirc in Aleksander vitez Žolger, dijaka I. gimn. razr., vsi trije v Mariboru; Anica Brudermanova, učenka III. razr. I. odd. v Vuzenici; učenke V. razreda v Hrastniku; Kristijan Hodnik, učenec III. razr. v Trnovem pri Il. Bistrici; Dragica Vizjakova, učenka IV. razreda v Ljubčini pri Celju; Bogomir Brezovšek, učenec V. razr. na Vranskem; Vilma Kraljeva in Stanislav Kralj pri Sv. Ivanu poleg Trsta; Danica Germkova v Krašnji pri Lukovici; Vanda in Janko Traun, Stanko in Milica Skulj, Tone in Ivo Bajc v

Ljubljani; Marica Zupančičeva v Polhovem gradu pri Ljubljani; Josip Vidrajs, učenec na Vranskem; Jakica in Marija Ganglovi, učenki v Ljubljani; Danica Jordanova, učenka v Ihanu; Bogdan Vivod, učenec VI. razr. I. odd. v Sevnici ob Savi; Marijana Reřabkova v Konjicah; Feodor Kovačič, Matko Jonko, Vladimir Koman, učenci V. razr. v Radovljici; Stanko Skok v Domžalah; Miran in Vanda Brinar, učenec in učenka v Postojni; Ljudovik Plavšak, učenec III. razr. II. odd. v Št. Jurju ob Taboru; Miša Krašovčeva, učenka III. razr. I. odd. v Št. Jurju ob Taboru; Anica in Ivček Valenčič v Trnovem (Notranjsko); Nataša in Sonja Lapajnetovi, učenki VI. razr. v Mekinjah pri Kamniku; Janez Leskovar in Franc Rak iz Prihove pri Konjicah; Franc in Janez Bohinec, učenca v Ljutomeru; učenke VII. razreda Ciril - Metodove šole v Trstu; Viljem Ogorelec, dijak I. b gimnazije v Mariboru; Ciril, Milan in Branko Rode, dijaki v Ljubljani.

Besedno uganko v 1. in 2. številki

so tudi prav rešili: Vladimir Bercè, učenec V. razr. v Št. Janžu na Dolenjskem; Stanko Rajh in Hugon Dekleva, učenca v Ljutomeru; Milica in Danica Podgornikovi v Celju; Srečko Kovesel, dijak III. realčnega razreda v Ljubljani.

† Stjepan Basariček.

V Zagrebu je dne 23. marca t. 1. umrl Stjepan Basariček, umirovljeni profesor učiteljsišča, star 70 let. Za hrvatsko vzgojeslovje si je pridobil neminljivih zaslug. Zanimal se je tudi za slovensko mladinsko književnost, posebno pri srcu pa mu je bil naš „Zvonček“. — Blagemu našemu prijatelju in milemu hrvatskemu bratu bodi ohranjen ljub spomin!

Kako se vedejo konji na bojišču.

Neki angleški častnik pripoveduje: Velika je razlika med vedenjem konj, ko gredo na bojišče in ko se vračajo z bojišča. Ognjevito, naravnost nestrpno vlečejo topove po cestah; ko se pa vračajo s fronte, kažejo popolno onemoglost in brezbriznost. Ko gredo tja, so čvrsti in živahni; vračajo se pa zamazani, da jih je komaj spoznati. Angleški konji so tudi sredi granatnega ognja pogumni, argentinski in kanadski konji pa iščejo vsako ugodno priliko, da bi se skril v kako rupo ali duplino. Konji, ki so najboljši, največ trpe na živcih. No, zdi se, da je tudi konjem že dovolj — vojnih dobrot!

Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

Imenovano društvo ima namen, da zgradi v Ljubljani dom, kjer se bodo vzgajale slovenske učiteljske sirote. Vrlo slovensko učiteljstvo je v to plemenito svrho nabralo takorekoč po vinarjih že lepo vsoto 113.117 K 19 vin. Društvo oskrbuje tudi Cesarja Franca Jožefa I. jubilejsko ustanovo, ki znaša sedaj 13.106 K 74 vin. Iz te ustanove prejema 6 učiteljskih sirot po 80 K podpore na leto. Društvo je izdalo in založilo več lepih in večinoma ilustriranih knjig za mladino, ki so naprodaj v Učiteljski tiskarni in po vseh slovenskih knjigotržnicah. Kdor more, bodi podpornik temu dobrotvornemu društvu!

Poltretje leto mutast.

Črnovojnik Edo Rut je nekega dne meseca avgusta leta 1914. obolel zaradi neznosne vročine. Ni mogel več hoditi, pa tudi govoril je jako težko. V bolnici je obolel še na živcih ter je končno popolnoma onemel. Noga ga je vedno huje bolela in otekala; ni bilo druge pomoči — nogo so mu morali odrezati. Da bi ne čutil toliko bolečin, so ga uspavali. In ko se je zbudil iz omotice (narkoze) — je zopet mogel čisto in jasno govoriti. Do zopetne govorice pa ni prišel tako naglo, kakor mi pripovedujemo, ampak Rut je bil mutast dve leti in pol. — To je tudi eden tolikih izrednih slučajev, ki so se dogodili v tej strašni vojni.

Rjavi hrošč.

Letos je hroščevo leto, zato bomo imeli rjavega hrošča kot listja in trave. Rjavi hrošč je velik škodljivec. Posesniki sadnih vrtov in gozdov store dobroto samim sebi, ako ga uni-

čujejo, kolikor se največ da. Otroci pri pokoričavanju rjavega hrošča lahko mnogo koristijo. Učiteljstvo bo dalo šolski mladini navodila, kako se naj to uničevanje vrši, da ne trpi drevje škode in da se tudi žival ne muči. — Pokončani hrošči so jako dober gnoj in izdatna kurja piča.

Kaj izdelujejo danes iz papirja?

Danes izdelujejo iz prejnega papirja, oziroma iz papirne preje: vrvce, cevi, pasove, trakove, blago za podlogo, umetno usnje, blago za dele črevljev, mešano tkanino za perilo in gornjo obleko, pa tudi tkanine iz samega papirja za vojaške in civilne potrebščine. Papir nadomešča sedaj bombaž, ki smo ga pred vojno dobivali večinoma iz Združenih držav severoameriških, iz Anglije in iz Turkestana. — Za predelanje 1000 kg papirja je treba 80 do 100 delavcev, dočim jih je treba za predelanje enake množine bombaža le 18 do 20. V Avstriji je pri predelavi papirja zaposlenih 180.000 do 200.000 vreten, in 6000 statev pri bombažnih izdelkih pa je bilo pred vojno v delu 5 milijonov vreten in 150.000 statev. Izdelki iz prejnega papirja, oziroma iz papirne preje so za oko sicer lični, a trpežni niso.

Drobtine.

14.

Slavec poje, žaba kvaka, roža cvete in dehti, vsaka stvar se kaže taka, kot priroda ji veli.

15.

Oj, nikjer, nikdar veselja ni, ako v srcu rana ti leži.

16.

Kdor se ti hlineč dobrika, on ti le nastavlja past, da za hrbtom strup jezika lahko v tvojo brizga čast.

17.

Več je vreden vinar, če ga skrivno daš siroti, nego je goldinar, vržen v dar na javni poti.

18.

Kamor ti veli srcé, pamet pošlji prej v obiske, da prihraniš si solzé in se ogneš mnoge stiske!

19.

Če pokukaš v vsaka vrata, lahko ti priprejo nos, če se vsem ponujaš v svata, pa se vrneš nag in bos.

Modest.

Čenjeni gospod Doropoljski!

Hvala lepa! Vaš odgovor me je jako razveselil. Žalosti me, da ima „Zvonček“ premalo naročnikov. Tukaj je deset otrok naročnikov. Atek mi je rekel, da je 1220 slovenskih šol. „Zvonček“ bi moral imeti vsaj 1220 krat 10 malih naročnikov. Vilko Greber nima „Zvončka“, ker je sin ubogih roditeljev. Nas je deset, naročimo mi za njega „Zvonček“! Ako vsaka šola tako stori, dobi „Zvonček“ mnogo novih naročnikov.

Kotičkarjem podajam računsko nalogo: Ako se želja Radkova izpolni, a) koliko naročnikov bi moral imeti „Zvonček“; b) koliko novih naročnikov bi naraslo; c) koliko skupaj; č) koliko bi znašala naročnina; d) koliko mora vsak prispevati za Vilka Greberja?

Srčno Vas pozdravlja Vam hvaležni

Radek K o p i č,
učenec IV. razr. I. odd. pri
Sv. Lenartu v Slov. Goricah.

Odgovor:

Ljubi Radek!

Tvoja velika vnema in skrb za prospevanje našega ljubega „Zvončka“ mora vsakogar iskreno geniti. Ko bi imeli povsod tako navdušenih prijateljev, bi se našemu listu kar hitro bolje godilo. Toda kaj hočemo, ko pa ni povsod tako, kakor je pri Sv. Lenartu! N. pr. Jesenice na Gorenjskem so med največjimi slovenskimi občinami, a naš list ima tamkaj le — enega naročnika! — No, upajmo, da tvoje pismo predrami zaspance in doseže vsaj nekaj tistega namena, ki si ga želiš v korist „Zvončka“. Kotičkarji se gotovo z veseljem lotijo reševanja Tvoje naloge. O uspehu sporočim prihodnjič! Sv. Lenartu iskrene pozdrave! Živel zavedni slovenski fantje!

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Ker vidim v Vašem kotičku v „Zvončku“, da Vam piše mnogo otrok, se Vas drznem tudi jaz nadlegovati. Učenec sem III. razreda ljudske šole v Artičah pri Brežicah. Uči me teta. Rad hodim v šolo. Doma sem v Celju, kjer je papa učitelj okoliške šole. Zdaj je mo-

biliziran in služi kot poročnik v Cetinju. Mamica mi je že umrla pred petimi leti.

Jako rad čitam „Vrtec“ in „Zvonček“. Naročen sem na oba lista. Kadar boste, velečenjeni gospod, imeli kaj časa, mi, prosim, pošite par vrstic. Jako bom vesel. — Že naprej se Vam zahvaljuje in Vas vdano pozdravlja

Branko Voglár.

Odgovor:

Ljubi Branko!

Nikar ne misli, da me nadleguješ, ako mi pišeš. Obratno! Vesel sem vsakega pisemca, tako me je tudi Tvoje pisemce razveselilo. Čim več kotičkarjev se oglašajo, tem večje je moje veselje. O Tvojem očetu sem že čul, da je sedaj v Črni gori. Želim mu zdravja in srečnega povratka v slovensko domovino! Tudi mi je znano, da je Tvoja ljuba mamica umrla. Hudo Ti je še danes po njej, in gotovo je nikoli ne pozabiš.

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Upam, da ne boste hudi, ako Vam še jaz pišem. Ko sem Vam zadnjič pisala, sem bila stara šele šest let. Sedaj sem pa stara devet let in hodim v drugi razred v drugi oddelek. Jako rada hodim v šolo. Imam dobro gospodično učiteljico Ivanko Vidmarjevo. Imam jo jako rada, hodiva večkrat skupaj na izprehod. Prijateljic imam mnogo. Najrajša pa imam Reziko Križanovo, ki sedi v šoli poleg mene.

Z vdanim pozdravom!

Anica Brudermanova,
učenka v Vuzenici.

Odgovor:

Ljuba Anica!

Res Ti je lepo, kadar se izprehajaš s svojo gospodično učiteljico. Rad bi vaju slišal, kako modrujeta in o čem se pogovarjata. Izprehodi pod milim nebom — posebno sedaj v pomladnem času in v lepi, prijetni družbi — ali si moreš misliti kaj zabavnejšega? Blagor Ti, da imaš tako blago učiteljico!

*

Blagorodni gospod Doropoljski!

Ker sem Vam zadnjič pisal, da Vam pošljem sliko, Vam jo pošiljam. Jako se že veselim pomladi, ko bom lahko skakal po vrtu. Toda deloma ni dobro, če je pomlad, zakaj mene preljubo pomladansko solnce preveč vabi pod milo nebo, da ne izvršujem svojih šolskih dolžnosti. Pripravljeno imam že pesemco, ki jo tudi pošljem v „Zvonček“. Naslov ji je „Mladi lažnivček“. Imam sploh veliko veselje zlagati pesmi. Pa tudi berem jih rad. Rad tudi rešujem rebase in demante. To mi je največja zabava. Vedno se razveselim, če vidim v „Zvončku“ kak rebus ali sploh kako uganko. Sedaj pa moram pismo zaključiti, da ne bo pismo v „Zvončku“ vzelo preveč prostora in s tem onemogočilo, da bi bila tiskana pisma drugih kottičkarjev, ki se ravno tako veselijo Vašega odgovora. Prosim, priobčite mojo sličico v „Zvončkovem“ kottičku.

Blagovolite sprejeti srčne pozdrave od

Milivoja Ilesiča,
dijaka IV. razr. II. drž. gimnazije
v Ljubljani.

Odgovor:

Ljubi Milivoj!

Pohvaliti moram tvojo odkritosrčnost. Upam pa, da imaš toliko trdne volje, da nečeš uživati samo veselja pomladanskih dni, ampak da izvršuješ tudi svoje dolžnosti. Razvedrilo po dokončanem delu je slajše. Če pa človek samo uživa in zanemarya svoje dolžnosti, ne more imeti pravega veselja, ker ga peče vest. Posebno mi Slovenci moramo vsi delati, ako hočemo, da bo bolje nam in naši domovini. Le z delom si ustvarimo bodočnost! Brez dela ni jela! Te besede veljajo vsem mladim Slovencem in Slovenkam brez razlike. Vi ste naše upanje, vsi vi ste poklicani, da stopite kdaj na naša mesta in posvetite vse svoje duševne in telesne sile blaginji in napredku drage naše očetnjave. Naš pesnik Gregorčič kliče z mogočnim glasom:

Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
a delo in trud nam nebo blagosloví!

Končno priobčujem Tvojo sličico s pripisano pesemco, Ti pa nam v bodočem pismu razloži, zakaj noče možiček nikoli obležati?

M. I. L.

Jožek možička ima,
glej, kako se z njim igra!
Možiček pa ležati noče,
če ga poleže, vstati hoče.

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Gotovo se Vam bo čudno zdelo, ko dobite to najino pismo iz Srbije. S sestrico Nado in mamico smo prišle sem kot goriške begunke k našemu papačku, ki biva tukaj kot vojak, odkar je naša vojska zasedla Srbijo. Takoj sva prosili papačka, naj nama naroči „Zvonček“, kar je tudi storil. Prav radi ga čitava in komaj čakava na prihodnjo številko. Jaz sem stara 10 let, moja sestrica pa 9. Slovenske šole tukaj nimamo, poučuje nas gospod učitelj Božo Račič, ki ga gotovo tudi Vi poznate. Tudi on služi tukaj kot vojak. Tudi srbskega jezika smo se že precej naučile, ki je jako podoben slovenskemu. Mesto je močno porušeno od vojne. Godi se nam ne prav slabo, vendar komaj čakamo, da se povrnemo v svojo ljubo domovino, posebno sedaj, ko smo zvedeli veselo novico, da je Gorica zopet naša.

S spoštovanjem Vas pozdravlja

Vanda in Nada Brajnikovi
v Šabcu (Srbija).

Odgovor:

Ljubi sestri Vanda in Nada!

Kdo bi mislil, da Vaju vojna tako daleč povede z ljubega doma! Toda koliko stvari se je dogodilo sedaj med vojno, ki bi človek mislil o njih, da so nemogoče! Tako se tudi Vidve nista nadejali, da bosta morali kdaj iz lepe, cvetoče Goriške tja v globoko Srbijo. Kruto življenje je neustmiljen zapovednik. Toda Vajina slovenska domovina je sedaj osvobodjena sovražnika, in trdno upanje imam z Vama vred, da se skoro vrnete v dragi domači kraj. Gospoda učitelja Račiča poznam, saj je tudi on „Zvončkov“ sotrudnik. Pozdravljam ga prav lepo! Tako tudi Vajine starše in Vaju, ki sta vrli in zavedni Slovenki! Mnogokaj vidita in izkušata v svojem novem bivališču. Ob priliki nam vse to povesta. Ali ne?

Vsem kottičkarjem: Pisma prijavljam po redu, kakor mi dohajajo. Žal mi je, da morate toliko časa čakati na odgovore — toda prostor je kriv, njega primite za ušesa! Vsi srčno pozdravljeni! Vsi pogumno in uspešno na delo za napredek našega ljubega „Zvončka“! Spravimo ga, v vsako slovensko hišo!